2025/1017

27.5.2025.

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2025/1017

od 26. svibnja 2025.

o privremenim hitnim mjerama za Španjolsku kojima se odstupa od određenih odredaba Uredbe (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća i od Delegirane uredbe Komisije (EU) 2022/126 radi rješavanja posebnih problema u sektoru voća i povrća i sektoru vina uzrokovanih iznimno nepovoljnim meteorološkim pojavama

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013 ([1]), a posebno njezin članak 148. stavak 1.,

budući da:

(1) Zbog iznimno nepovoljnih meteoroloških pojava u španjolskoj regiji Valenciji u listopadu i studenom 2024. proizvodnja voća i povrća, vinskog grožđa i vinskih proizvoda te proizvodni potencijal i infrastruktura organizacija proizvođača i proizvođača vina pretrpjeli su drastičnu štetu. Izolirana depresija na velikoj visini koja je prouzročila katastrofalne bujice i obline kiše ozbiljno je pogodila ili čak uništila voćnjake i vinograde u toj regiji. To je prouzročilo goleme gubitke za berbu 2024., a očekuje se da će sljedećih godina negativno utjecati i na sektor voća i povrća te sektor vina. Procjenjuje se da šteta koju su bujice i kiše nanijele berbi 2024. iznosi 644,6 milijuna EUR. Neki su proizvodi pretrpjeli posebno veliku štetu, npr. gubici u sektorima badema i lješnjaka procjenjuju se na 49,3 milijuna EUR, a očekuje se da će proizvodnja badema za 2024. pretrpjeti gubitke veće od 30 %, a lješnjaka čak 50 %. Teško je pogođeno gotovo 30 000 hektara vinograda. Osim toga, u najpogođenijim područjima negativne posljedice nisu zahvatile samo ovogodišnju proizvodnju, već uključuju i štetu na stablima, vinogradima i trajnim strukturama voćnjaka te uništene strojeve, terase i sustave navodnjavanja. To će negativno utjecati na buduće proizvodne kapacitete tih područja.

(2) Mnogi proizvođači voća i povrća koji su snažno pogođeni iznimno nepovoljnim meteorološkim pojavama u listopadu i studenom 2024. članovi su priznatih organizacija proizvođača koje provode operativne programe. Od listopada 2024. te organizacije i njihovi članovi proizvođači imaju poteškoće u ispunjavanju svojih nepodmirenih obveza za programe za 2024. i u preuzimanju obveza u okviru programâ za 2025. Zato se neke odobrene aktivnosti i mjere možda neće provesti, zbog čega se dio sredstava iz operativnih fondova možda neće potrošiti, a mjere koje su organizacije proizvođača poduzele za upravljanje kriznom situacijom možda neće ispuniti uvjete za financiranje sredstvima Unije. Proizvođači vina čiji su vinogradi teško pogođeni u sličnoj su teškoj situaciji jer nisu samo izgubili berbu 2024., već moraju i što prije obnoviti oštećene vinograde i cjelokupnu infrastrukturu kako bi mogli ponovno proizvoditi vino. Imajući to u vidu, potrebno je poduzeti hitne mjere za rješavanje te situacije tako da se omogući određena fleksibilnost u provedbi operativnih programa, što bi organizacijama proizvođača omogućilo da svoja sredstva u okviru operativnih fondova troše na ciljane intervencije te da učinkovito preusmjere financijska sredstva Unije u okviru tih fondova. Fleksibilnost je potrebna i u provedbi intervencija u području vina odstupanjem, u nužnoj mjeri, od određenih odredaba Uredbe (EU) 2021/2115 u kojoj su utvrđena pravila za intervencije u sektoru voća i povrća te od pravila o zamjeni ulaganja utvrđenih u Delegiranoj uredbi Komisije

([1]) SL L 435, 6.12.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj.

(EU) 2022/126 ([2]).

(3) U skladu s člankom 47. stavkom 2. točkama (f), (g) i (h) Uredbe (EU) 2021/2115 priznate organizacije proizvođača i njihova udruženja mogu u okviru svojih odobrenih operativnih programa provoditi intervencije za sprečavanje kriza i upravljanje krizama u sektoru voća i povrća kako bi bili otporniji u slučaju kriza i kako bi im se pomoglo da upravljaju takvim situacijama. Međutim, u skladu s člankom 50. stavkom 7. prvim podstavkom točkom (d) te uredbe, te intervencije ne smiju obuhvaćati više od jedne trećine ukupnih rashoda u okviru operativnog programa kako se sredstva iz tih programa ne bi prekomjerno trošila za financiranje isključivo intervencija za upravljanja krizom. No s obzirom na ozbiljne posljedice iznimno nepovoljnih meteoroloških pojava u listopadu i studenom 2024. i visoku razinu uništenja koje su prouzročile u sektoru voća i povrća, pogođenim organizacijama proizvođača potrebno je omogućiti veću fleksibilnost, i da sredstva u okviru operativnih programa iskoriste za intervencije za upravljanje krizama koje su namijenjene saniranju posljedica tih događaja. Stoga se pravilo iz članka 50. stavka 7. prvog podstavka točke (d) te uredbe ne bi trebalo primjenjivati na operativne programe koji su financirani ili provedeni 2025., a odnose se na područja pogođena iznimno nepovoljnim meteorološkim pojavama u listopadu i studenom 2024.

(4) Osim toga, priznate organizacije proizvođača i njihova udruženja moraju dobiti mogućnost da preusmjere sredstva, među ostalim financijsku pomoć Unije u okviru odgovarajućeg operativnog fonda, na intervencije nužne za ublažavanje posljedica iznimno nepovoljnih meteoroloških pojava u listopadu i studenom 2024. Kako bi se priznatim organizacijama proizvođača i njihovim udruženjima to omogućilo, potrebno je, ne dovodeći u pitanje članak 51. Uredbe (EU) 2021/2115, za 2024. i 2025. povećati ograničenje financijske pomoći Unije utvrđeno u članku 52. stavku 1. te uredbe s 50 % na 70 % stvarnih rashoda.

(5) Prema članku 58. stavku 1. prvom podstavku točki (a) podtočki iv. Uredbe (EU) 2021/2115 uobičajena obnova vinograda koja se sastoji od ponovne sadnje iste sorte vinove loze u skladu s istim sustavom uzgoja vinove loze kad je loza došla do kraja svog životnog vijeka, nije intervencija restrukturiranja i konverzije vinograda. Međutim, zbog iznimno nepovoljnih meteoroloških pojava u listopadu i studenom 2024. mnogi vinogradi u španjolskoj regiji Valenciji teško su oštećeni ili čak potpuno uništeni. Moraju se ponovno zasaditi kako bi se obnovio proizvodni potencijal pogođenih vinogradara. Ta ponovna sadnja ne bi prvenstveno bila usmjerena na poboljšanje tehnika upravljanja vinogradima, već na obnovu vinograda do stanja kakvo je bilo prije tih iznimno nepovoljnih meteoroloških pojava u listopadu i studenom 2024. Stoga je primjereno da se vinogradarima pruži potpora u tom oporavku i da im se iznimno omogući da uobičajena obnova vinograda bude prihvatljiva intervencija restrukturiranja.

(6) Kako bi se pružila odgovarajuća potpora vinogradarima koji hitno trebaju obnoviti vinograde i oporaviti naglo izgubljen proizvodni potencijal, važno je povećati stopu sufinanciranja na 80 % stvarnih troškova u slučaju obnove vinograda za koje je Španjolska utvrdila da su pogođeni iznimno nepovoljnim meteorološkim pojavama u listopadu i studenom 2024., kao što je već slučaj s drugim intervencijama Unije koje su namijenjene obnovi poljoprivrednog potencijala, posebno onima iz članka 73. stavka 3. prvog podstavka točke (d) podtočke i. Uredbe (EU) 2021/2115. Nadalje, s obzirom na to da u ovoj situaciji naknada za gubitak prihoda u obliku dozvole za supostojanje starih i novih vinovih loza nije primjerena, trebalo bi utvrditi da naknada proizvođačima pogođenima iznimno nepovoljnim meteorološkim pojavama u listopadu i studenom 2024. za gubitak prihoda zbog provedbe intervencije može biti samo u obliku financijske naknade tijekom najviše tri godine.

([2]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/126 od 7. prosinca 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća dodatnim zahtjevima za određene vrste intervencija koje države članice određuju u svojim strateškim planovima u okviru ZPP-a za razdoblje od 2023. do 2027. na temelju te uredbe i pravilima o omjeru za standard 1 za dobre poljoprivredne i okolišne uvjete (GAEC) (SL L 20, 31.1.2022., str. 52., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/126/oj).

(7) U skladu s člankom 11. stavkom 10. Delegirane uredbe (EU) 2022/126 ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu za koju se prima financijska pomoć Unije ne mogu se zamijeniti istovjetnom imovinom tijekom razdoblja trajanja. Kako bi se organizacijama proizvođača i udruženjima organizacija proizvođača koji su izgubili ulaganja zbog iznimnih nepovoljnih meteoroloških pojava u listopadu i studenome 2024. ublažile financijske i operativne poteškoće te im se omogućilo ponovno ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu, trebalo bi za 2025. odstupiti od zabrane zamjene ulaganja istovjetnom imovinom.

(8) Budući da je nužno djelovati što prije i hitno donijeti mjere za ublažavanje ozbiljnih negativnih učinaka iznimno nepovoljnih meteoroloških pojava u listopadu i studenom 2024. na španjolske organizacije proizvođača i udruženja organizacija proizvođača u sektoru voća i povrća te proizvođače vina, ova bi Uredba trebala stupiti na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*. S obzirom na to da je člankom 148. stavkom 3. Uredbe (EU) 2021/2115 predviđeno da mjere ostanu na snazi najviše 12 mjeseci, ova bi se Uredba trebala primjenjivati 12 mjeseci od datuma stupanja na snagu.

(9) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Odbora za zajedničku poljoprivrednu politiku,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Privremena odstupanja od Uredbe (EU) 2021/2115 u pogledu sektora voća i povrća

1. Odstupajući od članka 50. stavka 7. prvog podstavka točke (d) Uredbe (EU) 2021/2115, ograničenje rashoda za vrste intervencije iz članka 47. stavka 2. točaka (f), (g) i (h) te uredbe na jednu trećinu ukupnih rashoda u okviru operativnog programa ne primjenjuje se na operativne programe koji su financirani i provedeni 2025., a odnose se na područja za koja je Španjolska utvrdila da su pogođena iznimno nepovoljnim meteorološkim pojavama u listopadu i studenom 2024.

2. Ograničenje iz članka 52. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/2115 iznosi 70 % stvarnih rashoda 2024. i 2025. za operativne programe koje provode organizacije proizvođača ili udruženja organizacija proizvođača za koje je Španjolska utvrdila da su pogođeni iznimno nepovoljnim meteorološkim pojavama u listopadu i studenom 2024.

Članak 2.

Privremena odstupanja od Uredbe (EU) 2021/2115 u pogledu sektora vina

1. Odstupajući od članka 58. stavka 1. prvog podstavka točke (a) podtočke iv. Uredbe (EU) 2021/2115, uobičajena obnova vinograda koja se sastoji od ponovne sadnje iste sorte vinove loze u skladu s istim sustavom uzgoja vinove loze, bez poboljšanja tehnika upravljanja vinogradima, dopušta se za vinograde za koje je Španjolska utvrdila da su pogođeni iznimno nepovoljnim meteorološkim pojavama u listopadu i studenom 2024.

2. Odstupajući od članka 59. stavka 1. prvog i drugog podstavka Uredbe (EU) 2021/2115, financijska pomoć Unije za restrukturiranje vinograda iz stavka 1. ovog članka ne smije premašiti 80 % stvarnih troškova restrukturiranja vinograda za koje je Španjolska utvrdila da su pogođeni iznimno nepovoljnim meteorološkim pojavama u listopadu i studenom 2024.

3. Odstupajući od članka 59. stavka 1. trećeg podstavka Uredbe (EU) 2021/2115, naknada proizvođačima pogođenima iznimno nepovoljnim meteorološkim pojavama u listopadu i studenom 2024. za gubitak prihoda zbog provedbe intervencije iz stavka 1. može biti samo u obliku financijske naknade tijekom najviše tri godine.

Članak 3.

Privremeno odstupanje od Delegirane uredbe (EU) 2022/126

Odstupajući od članka 11. stavka 10. drugog podstavka Delegirane uredbe (EU) 2022/126, Španjolska može dopustiti zamjenu ulaganja istovjetnom imovinom organizacijama proizvođača, udruženjima organizacija proizvođača ili proizvođačima vina za koje utvrdi da su pogođeni iznimno nepovoljnim meteorološkim pojavama u listopadu i studenom 2024., pod uvjetom da su te pojave prouzročile gubitak početne imovine.

Članak 4.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se do 27. svibnja 2026.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 26. svibnja 2025.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN